

290615 - URBAI14 - Urbanística I

Unitat responsable: 290 - ETSAV - Escola Tècnica Superior d'Arquitectura del Vallès
Unitat que imparteix: 740 - UOT - Departament d'Urbanisme i Ordenació del Territori
Curs: 2016
Titulació: GRAU EN ESTUDIS D'ARQUITECTURA (Pla 2014). (Unitat docent Obligatòria)
Crèdits ECTS: 5 Idiomes docència: Català, Castellà

Professorat

Responsable: RICARDO PIE NINOT
Altres: Primer quadrimestre:
ELENA ALBAREDA FERNÁNDEZ - 1
RICARDO PIE NINOT - 1
JOAN SOLA FONT - 1

Competències de la titulació a les quals contribueix l'assignatura

Específiques:

- EP3G. Aptitud per catalogar el patrimoni edificat i urbà i planificar la seva protecció (T).
- EP7G. Capacitat per elaborar programes funcionals d'edificis i espais urbans (T).
- EP18G. Coneixement adequat dels mètodes d'estudi de les necessitats socials, la qualitat de vida, l'habitabilitat i els programes bàsics d'habitatge.
- EP19G. Coneixement adequat de l'ecologia, la sostenibilitat i els principis de conservació de recursos energètics i mediambientals.
- EP20G. Coneixement adequat de les tradicions arquitectòniques, urbanístiques i paisatgístiques de la cultura occidental, així com dels seus fonaments tècnics, climàtics, econòmics, socials i ideològics.
- EP22G. Coneixement adequat de la relació entre els patrons culturals i les responsabilitats socials de l'arquitecte.
- EP24G. Coneixement adequat de la sociologia, teoria, economia i història urbanes

Genèriques:

- CE4. conocimiento adecuado del urbanismo, la planificación y las técnicas aplicadas en el proceso de planificación.

Metodologies docents

El curs s'organitza en dos tipus de classes: teòriques i pràctiques. Cada classe teòrica té assignades dues lectures, que seran presentades per dos grups d'estudiants. L'exposició de cada grup no superarà els quinze minuts i se suportarà amb un màxim de cinc diapositives (power point, pdf, etc.).

Les classes pràctiques es dedicaran a l'anàlisi i avaluació dels treballs de l'Atlas. Per facilitar aquesta feina es faran algunes classes de suport dedicades a temes de cartografia i d'instruments de lectura i interpretació.

Les correccions de l'exercici es faran de manera col·lectiva. La correcció per grups es farà exclusivament per preparar la presentació de les lectures recomanades. El darrer mes es confeccionarà un horari de consultes per a la correcció individualitzada, per grups de treball.

290615 - URBAI14 - Urbanística I

Objectius d'aprenentatge de l'assignatura

Entendre les raons geogràfiques i històriques de l'emplaçament de la ciutat.
Desxifrar les condicions particulars de cada lloc.
Fer una lectura sistèmica de les infraestructures i teixits de la ciutat.
Analitzar processos i avaluar diferències.
Interpretar i cartografiar la ciutat i el territori.

Hores totals de dedicació de l'estudiantat

Dedicació total: 125h	Hores grup gran:	27h 30m	22.00%
	Hores grup mitjà:	27h 30m	22.00%
	Hores grup petit:	0h	0.00%
	Hores activitats dirigides:	0h	0.00%
	Hores aprenentatge autònom:	70h	56.00%

Continguts

Temari	Dedicació: 55h Grup gran: 27h 30m Grup mitjà: 27h 30m
Descripció: L'estudi de les ciutats mitjanes catalanes és una excusa per aprendre a llegir la ciutat com un producte històric, geogràfic, econòmic i social. En el curs anterior es va fer una primera aproximació a aquest tema des de les ciutats globals en l'assignatura "Arquitectura i ciutat". En aquest quadrimestre es proposa completar aquesta introducció amb una aproximació a les formes construïdes de les ciutats mitjanes catalanes, confegint un Atlas cartogràfic de les seves formes. Objectius específics: Els objectius del curs són en relació amb el coneixement de la ciutat: - L'estudi de la ciutat com un sistema de capes (palimpsest): el medi, les infraestructures i els teixits urbans. - El medi entès com la matriu biofísica i paisatgística del lloc. - Les infraestructures, els equipaments i serveis com el sistema públic que assegura la condició urbana de la ciutat. - Els teixits urbans com les formes construïdes del sistema de la residència, l'activitat i l'oci. Els objectius del curs, en relació a la sostenibilitat, el paisatge i la convivència són: - Conèixer les condicions en les que es produeix el debat sobre la sostenibilitat i la seves repercussions urbanes. - Aprendre la història del paisatgisme a l'Europa mediterrània i els valors que aporta al coneixement i projecte de la ciutat actual. - Aproximar-se a la qüestió de la ciutat com un espai responsable de solidaritat i convivència.	

290615 - URBAI14 - Urbanística I

Sistema de qualificació

Presentació del text recomenat	15% nota curs
Presentació intermèdia Atlas	15% nota curs
Presentació final Atlas	40% nota curs
Examen teòric	15% nota curs
Participació i interès	15% nota curs

290615 - URBAI14 - Urbanística I

Bibliografia

Bàsica:

"El medio natural". Vilar, Pierre, 1906-. Cataluña en la España moderna : investigaciones sobre los fundamentos económicos de las estructuras nacionales. Barcelona: Crítica, 1978. Vol. 1, p. 133-146.

Nadal, Jordi. "El aumento de la población, una falsa pista". Nadal, Jordi, 1929-. El Fracaso de la revolución industrial en España 1814-1913. Barcelona: Ariel, 1975. p. 15-24.

Busquets, Joan. "Macrocefalia barcelonina o ciutats catalanes?". Busquets, Joan, 1946-. Barcelona : la construcció urbanística de una ciudad compacta. Barcelona: Ediciones del Serbal, 2004. p. 274-281.

Busquets, Joan. "Macrocefalia barcelonina o ciutats catalanes?". Quaderns d'arquitectura i urbanisme. Extra (La identitat del territori català: les comarques), 1981, p. 32-37.

Font, Antonio [et al.]. "La Construcció de la Catalunya urbana". Quaderns d'arquitectura i urbanisme. Extra (La identitat del territori català: les comarques), 1981, p. 14-25.

Solà-Morales, Manuel de. "Les formes del creixement urbà". Solà-Morales, Manuel de. Les Formes de creixement urbà. Barcelona: Edicions UPC, 1993. p. 19-23.

Solà-Morales, Manuel de [et al.]. "La relació morfològica-localització". Solà-Morales, Manuel de. Les Formes de creixement urbà. Barcelona: Edicions UPC, 1993. p. 71-91.

Serra Riera, Enric. Geometria i projecte del sòl als orígens de la Barcelona moderna : la vila de Gràcia. Barcelona: Edicions UPC, 1995. p. 39-43; p. 125-145.

Solà-Morales, Manuel de. Deu lliçons sobre Barcelona : els episodis urbanístics que han fet la ciutat moderna = Ten lessons on Barcelona : urbanistic episodes that have made the modern city. Barcelona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2008. capítol 3.

Corominas i Ayala, Miquel. "Cerdà, geometra". Ciudad y territorio. Estudios territoriales. 1999, núm. 119-120, p. 209-220.

Franquesa, Jordi. "Las comunidades jardín. Antiguas intuiciones para nuestras nuevas ciudades". Revista Iberoamericana de urbanismo [en línia]. [Consulta: 01/07/2015]. Disponible a: <<http://hdl.handle.net/2117/12837>>.

Solà-Morales, Manuel de. "El Pla d'urgència del 1957: la Barcelona proletària, mosaic de "polígons"". Solà-Morales, Manuel de. Deu lliçons sobre Barcelona : els episodis urbanístics que han fet la ciutat moderna = Ten lessons on Barcelona : urbanistic episodes that have made the modern city. Barcelona: Col·legi d'Arquitectes de Catalunya, 2008. p. 465-525 (capítol 9).

Ferrer i Aixalà, Amador. Els Polígons de Barcelona : l'habitatge massiu i la formació de l'àrea metropolitana. Barcelona: Edicions UPC, 1996. ISBN 8483011409.

Dupuy, Gabriel. "El desenvolupament de les xarxes a la ciutat". Dupuy, Gabriel. L'Urbanisme de les xarxes : teories i mètodes. Barcelona [etc.] : [Barcelona]: Oikos-tau ; Generalitat de Catalunya, Departament de Política Territorial i Obres Públiques, 1996. p. 35-54.

Busquets, Joan. "Los espacios urbanos y el espacio verde". Busquets, Joan. Barcelona : la construcció urbanística de una ciudad compacta. Barcelona: Ediciones del Serbal, 2004. p. 356-364.

Pié, Ricard. "Naixement, mort i resurrecció dels mercats municipals". Dau: debats d'arquitectura i urbanisme. 2005, núm. 25, p. 23-29.

Font, Antonio. "Morfológias metropolitanas contemporáneas de la baja densidad". Indovina, Francesco. La Ciudad de baja densidad : lógicas, gestión y contención. [Barcelona]: Diputació de Barcelona, Xarxa de Municipis, 2007. p. 97-107.

Pié, Ricard. "Un turismo sin arquitectura o una arquitectura sin argumentos". Pié Ninot, Ricard; Rosa Jiménez, Carlos; Nogueira Bernárdez, Belén. Turismo líquido. Barcelona : Màlaga: Instituto Hábitat, Turismo, Territorio a través de Iniciativa Digital Politècnica (UPC) : Universitat Politècnica de Catalunya ; Universidad de Málaga, cop. 2013. p. 6-37.

Roger, Alain. "El nacimiento del paisaje en occidente; Hacia nuevos paisajes". Roger, Alain; Veuthey, Maysi; Maderuelo, Javier. Breve tratado del paisaje. Madrid: Biblioteca Nueva, cop. 2007. p. 71-125.

Solà-Morales, Manuel de. "Cuatro paradigmas para un curso de ética urbanística". Font Arellano, Antonio; Corominas Ayala, Miquel; Sabaté Bel, Joaquim. Los Territorios del urbanista : 10 años : 1994-2004 = the territories of the urbanist : 10 years : 1994-2004. Barcelona: Edicions de la Universitat Politècnica de Catalunya, cop. 2005. p.63-69.

290615 - URBAI14 - Urbanística I

Altres recursos:

UN-HABITAT. "STATE OF THE WORLD'S CITIES 2010/2011 - CITIES FOR ALL: BRIDGING THE URBAN DIVIDE"
Overview and key findings, pàgines VIII-XX.
[<http://www.unhabitat.org/pmss/listItemDetails.aspx?publicationID=2917>]